

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

10-09-2024 11:00 - 12:15

Rådhuset, rådmandens kontor

Information: Deltagere:

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen (afbud)
Morten Korsgaard Kristensen
Rasmus Rosendahl Brink Graff
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen (afbud)
Susanne Holst
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 15 min. Deltagere: Christina Voigt

Pkt. 3: Tid: 15 min. Deltagere: Emilie Schou Nielsen og Lasse Hønge Flarup

Pkt. 6: Tid: 15 min. Deltagere: Martha Berdiin, Anders Hovmark og Birgit Møller

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 3. september 2024.....	1
Punkt 2: Orientering til rådmand og materialer til BU-udvalg vedr. højt begavede børn (HBL).....	2
Punkt 3: Godkendelse af byrådsindstilling vedr. svar på Børne- og ungeudvalgets forslag om frit tilgængelige menstruationsprodukter til unge (HBL).....	3
Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 11. september 2024.....	4
Punkt 5: Evt.....	4

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 3. september 2024

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

03-09-2024 12:00 - 14:15

Rådhuset, rådmandens kontor

Information:**Deltagere:**

Helle Bach Lauridsen (afbud)
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen (afbud)
Morten Korsgaard Kristensen
Rasmus Rosendahl Brink Graff
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen (afbud)
Susanne Holst (afbud)
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt.4: Tid: 15 min. Deltagere: Mette Søberg og Lone Deleuran

Pkt.5: Tid: 15 min. Deltagere: Stine Mørcholdt

Pkt.6: Tid: 10 min. Deltagere: Martha Berdiin og Anders Hovmark

Pkt.7: Tid: 15 min. Deltagere: Martha Berdiin, Anders Hovmark og Birgit Møller

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 27. august 2024.....	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 27. august 2024,.....	1
Punkt 2: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 4. september 2024.....	1
Beslutning for Punkt 2: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 4. september 2024.....	1
Punkt 3: Evt.....	1
Beslutning for Punkt 3: Evt.....	1

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 27. august 2024

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 27. august 2024

Godkendt.

Punkt 2: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 4. september 2024

Dagsorden:

1. Godkendelse af referat fra den 21. august 2024
2. Temadrøftelse om bæredygtig dagpleje
3. Mødeplan for 2025
4. Skriftlige orienteringer
5. Sager på vej
6. Evt.

Beslutning for Punkt 2: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 4. september 2024

Drøftet.

Punkt 3: Evt.

Beslutning for Punkt 3: Evt.

Intet.

Punkt 2: Orientering til rådmand og materialer til BU-udvalg vedr. højt begavede børn (HBL)

Tid: 15 min. Deltagere: Christina Voigt

4. september 2024
Side 1 af 2

Beslutningsmemo

Emne **Højt begavede. Orientering til rådmand og drøftelse i BU-udvalg**
Til Rådmandsmøde

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og Sundhed
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har sat forslaget på dagsorden, men henblik på orientering og drøftelse af arbejdet med højt begavede elever herunder godkendelse af materiale til udvalget.

Aftalepartierne i Folkeskoleforligskredsen indgik i nyt evaluerings- og bedømmelsessystem aftale om reviderede initiativer rettet mod højt begavede i maj 2024. Aftalekredsen er enige om, at der er behov for at styrke den tidlige identifikation af de elever, som oplever udfordringer som følge af høj begavelse.

Derfor skal de elever i 1. klasse, som skolen formoder har høj begavelse, screenes for tegn på høj begavelse med et nyt udviklet redskab. For de elever som viser tegn på høj begavelse kan skoleleder tilbyde en almindelig kendt intelligenstag, hvis det vurderes fagligt eller pædagogisk relevant. Intelligenstagten skal tilbydes via pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR).

I Aarhus Kommune er fra 2023 etableret en pilotafprøvning i samarbejde med tre skoler (Lystrup, Risskov og Hårup/Elev skoler) med henblik på at opsamle lokale erfaringer og udarbejde materialer rettet mod skoler.

Rådmand Thomas Medom har efterspurgt orientering om iværksatte initiativer fra MBU. Disse er udarbejdet i januar 2024 og beskrevet i bilag A.

Chefgruppen orienteredes d. 29. august om den udarbejdede orientering til rådmand fra januar 2024 (bilag A) og fordeling af tildelte DUT-midler til opgaven (bilag B). Disse fremsendes efter aftale forud for drøftelse i Børn- og Ungeudvalget d. 18. september 2024.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

På rådmandsmøde tages stilling til:

1. at drøfte orientering til rådmand (bilag A) og orientere om fordeling af DUT-midler (bilag B)

PPR Administration og Strategi

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 39 64

Sagsbehandler:
Christina Voigt

2. at kommentere og beslutte materiale til drøftelse i Børn- og Ungeudvalget vedr. højt begavede elever d. 18. september 2024. (bilag C forklæde og bilag D præsentation)

4. september 2024
Side 2 af 2

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Forslaget indebærer en drøftelse i Børn- og Ungeudvalget af den særlige forpligtelse ift. højt begavede elever i skolen samt den pædagogiske retning for arbejdet med målgruppen i Aarhus Kommune – herunder sammenhæng til Bredere Børnefællesskaber.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Forslaget indebærer ikke økonomiske konsekvenser, idet der er tale om et drøftelsepunkt på udvalgsniveau.

5. Videre proces og kommunikation

Sagen dagsordensættes til drøftelse i Børn- og Ungeudvalg d. 18. september 2024.

Der pågår udarbejdelse af materialer til skolernes brug. Disse bliver tilgængelige på intra: [Højtbegavede børn - AarhusIntra \(aarhuskommune.dk\)](https://aarhusintra.aarhuskommune.dk)

Endelig planlægger MBU temadage for pædagogisk personale ultimo 2024 og primo 2025, hvori der indgår sammenhæng til Bredere Børnefællesskaber og understøttelse fra PPR.

4. september 2024
Side 1 af 2

Orientering vedr. indsatser ift. højt begavede elever

PUF og PPR har siden februar 2023 samarbejdet om at iværksætte tiltag ift. skolernes arbejde med højt begavede elever. Arbejdet har baggrund i to områder:

- Indsats og udredning af elever med høj begavelse implementeres som del af Ny evaluerings- og bedømmelsessystem fra skoleåret 24/25
- PPR oplever efterspørgsel fra skoler til pædagogisk understøttelse af elever med høj begavelse

Indsatsen er forankret i matematikindsatsen, der ligeledes sker i et tæt samarbejde mellem de to pædagogiske afdelinger.

I forår 2023 blev der, i samarbejde med tre skoler (Risskov skole, Lystrup skole og Hårup-Elev skole), udarbejdet et fælles pilotprojekt, hvori skolerne kunne se deres behov imødekommet. Konkret blev der afholdt to fællesmøder med skoleledelser, ressourcpersoner og fællesfunktioner for planlægning. Her blev aftalt to spor:

- Skolernes behov for viden på området hos både ressourcpersoner og lærere
- Fællesfunktionernes udarbejdelse af understøttende materialer fx pædagogiske anbefalinger, film og erfaringsdeling på tværs af skoler

På den baggrund blev i foråret 2023 afholdt to fælles oplæg á to timer ved Clever Consulting for ledelse og, de af skolerne udpegede, ressourcpersoner hos de tre skoler. De to oplæg dannede baggrund for identificering og afprøvning af tiltag på de enkelte skoler. Dertil afholdt alle tre skoler to timers oplæg ved Clever Consulting for hele skolens pædagogiske personale. Fællesfunktionerne deltog ligeledes ved oplæg på de enkelte skoler.

Opsamlede erfaringer

I oktober 2023 afholdt skoler og fællesfunktioner et erfaringsopsamlende møde. Opsamlende ses følgende erfaringer fra de tre deltagende skoler:

- Lærerne tager godt imod viden på området
- Viden om højtbegavede elever hos lærere har medført ændringer i sproget omkring de højt begavede til en mere positiv retorik
- Didaktiske afprøvninger i klassen, hvor der opleves forbedring i trivsel
- Lystrup Skole afsatte tid hos til en vejleder som vejleder i identifikation og screening
- Pilotforsøg med grupper af børn

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og
Sundhed
Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 39 64

Sagsbehandler:
Christina Voigt
Peter Kessel Overgaard

- Risskov skole afprøvede egentligt undervisningsforløb med to ugentlige lektioner på 2. årgang (nuværende 4. årgang) med fokus på projektarbejde og indlagte samarbejdsøvelser
- Der er ambitioner om afprøvninger i indskoling og mellemtrin

4. september 2024
Side 2 af 2

Dertil er afholdt virtuelle temamøder og interview med deltagende skoler ift. pædagogiske erfaringer.

For fællesfunktionerne dannede erfaringerne afsæt for etablering af en side på intra til støtte for skolernes arbejde - særligt frem til at UVM udsendelse af materiale i juni 2024.

Endelig er praksis for PPRs opgave ift. kognitive vurderinger og pædagogisk understøttelse af elever som screenes som højt begavede under udarbejdelse.

Videre inddragelse

Der er igangsat og planlagt følgende:

Oktober 23: forespørgsel til skolerne ift. etablering af netværk samt mulighed for yderligere inddragelse.

Januar 2024: Der blev afholdt et teamsmøde for de deltagende skoler ift. konkretisering og samling af erfaringer fra pilotprojektet. Disse blev udgivet på intra til inspiration for alle kommunens skoler.

Februar 2024: Fællesfunktionerne etablerede side på intra ift. indsatsen. Denne ajourføres løbende, blandt andet med informationsmateriale fra BVUM.

Det overvejes evt. udarbejdelse af informerende film rettet til forældre.

Dertil planlægges følgende for skoleåret 24/25:

- Teamsmøder for lærere til erfaringsudveksling
- Efterår/vinter 2024: temaeftermiddag i et samarbejde med BVUM.
Forslag til indhold:
  - o Ministeriets retningslinjer for identifikation
  - o Højt begavede og fokuspunkter i meddelelsesbogen v./Digitalisering og/eller PUF
  - o Højt begavede og fællesskaber v./ PPR
  - o Erfaringer med arbejdet med højt begavede v./ skoler i AaK (pilotprojektet) og/eller andre kommuner (fx Solrød)
- August 2024: orientering til skoler via ugepakke ift. materialer fra BVUM

Vedr. indsats for begavede børn jf. Ny evaluerings- og bedømmelsessystem

8. april 2024
Side 1 af 2

Baggrund

Folkeskoleforligskredsen (S, V, DF, SF, RV, KF og LA) vedtog i oktober 2022 aftale om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem. I den sammenhæng skal der fra skoleåret 24/25 være et fokus på tidlig og systematisk opsporing af højt begavede børn. Afsættet er, at denne børnegruppe i højere grad skal trives og udvikles i undervisningen gennem differentiering. Dette forudsætter indsigt i elevernes forudsætninger og potentialer og bruge den viden til at støtte eleverne bedst muligt i deres faglige udvikling jf. EVA (2017).

Efterfølgende indgik forligskredsen ny aftale d. 19. marts 2024, hvori bl.a. forudsætningen om tilbud om intelligencetest for elever med tegn på høj begavelse blev ændret. I stedet skal dette være en test, der kan tilbydes, hvis skolen vurderer det relevant fx når et barn ikke trives og skolen vurderer, at det vil være væsentligt for at kunne sikre en hensigtsmæssig undervisning, der tilgodeser elevens læring og trivsel. Denne vurdering foretager skolen med afsæt i de udarbejdede tjeklister og skolens kendskab til barnet. Forligskredsen er samtidig enig om at fortsætte de øvrige initiativer rettet mod højt begavede elever, som blev aftalt i forbindelse med aftalen om et nyt evaluerings- og bedømmelsessystem i 2021.

D. 16. maj 2024 udsendte Styrelsen for Undervisning og Kvalitet materiale til screening for høj begavelse samt information til kommunerne om screenings- og understøttende materialer.

Rådmand Thomas Medom ønskede i januar 2022 dagsordensat en belysning af hvilke udfordringer der ses hos højt begavede børn samt hvilke erfaringer skolerne og andre kommuner har med denne elevgruppe. Der var desuden et ønske om at punktet blev dagsordensat igen, når lovgrundlaget for *Aftale om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem* var afklaret.

I skoleåret 23/24 har tre skoler i Aarhus Kommune derfor medvirket i praksisafprøvning for at samle lokale erfaringer med, hvordan man pædagogisk kan arbejde med grupper af højt begavede med henblik på at skabe bedre deltagelsesmuligheder og højere trivsel for børnene i skolens fællesskaber. Det er der, blandt andet, kommet en række erfaringer ud af i forhold til fx grupper på tværs af årgange, undervisningsdifferentiering og taksonomisk tilrettelæggelse ind i klasserumsundervisningen. Disse er samlet på en informationsside på intra med henblik på at inspirere skoler til det pædagogiske arbejde med denne elevgruppe.

Økonomi

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 89 40 37 77
Direkte telefon: 41 87 39 64

Direkte e-mail:
chvo@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Christina Voigt

8. april 2024
Side 2 af 2

Med forliget i 2022 blev kommunerne tildelt midler jf. den ekstra opgave med at 1) teste for høj begavelse og opfølgning herpå og 2) kompetenceudvikling af lærere i folkeskolen. Aarhus andel af midlerne er 516.000 kr. i 2023, 168.000 kr. i 2024 og 396.000 kr. i 2025 og fremover.

POS foreslår, at midler afsat for 2023 afsættes til kompetenceudvikling af pædagogisk personale i efterår 2024 og at de varige midler for 2024 og fremad placeres hos 1) PPR til test og rådgivning ift. børn med høj begavelse og 2) afsættes som midler fra specialundervisningsbudgettet (puljen til udvikling af pædagogisk praksis) som understøttelse til skolernes pædagogiske arbejde med målgruppen. Fordelingen sker ved en ligelig fordeling mellem de to poster.

POS har fokus på, at det altid er den differentierede undervisning og det generelle arbejder for at sikre børn og unges trivsel, som er det fælles afsæt. Når et barn udfordres i en grad, hvor det kan være vanskeligt at etablere de rette deltagelsesmuligheder, kan test for høj begavelse være en anbefaling.

Tiltag

Med afsæt i Folkeskoleforligskredsen intentioner omsættes tiltag i Aarhus Kommune pædagogisk i sammenhæng med Brederes Børnefællesskabers intention om at skabe bedre forudsætninger for, at flere børn trives, lærer og udvikler sig i de almene børnefællesskaber. Dette med henblik på, at indsætter og pædagogiske tiltag ligger så tæt på klassefællesskabet som muligt og understøtter de højt begavedes trivsel og udvikling i skolens fællesskaber. Er dette utilstrækkeligt, kan PPR inddrages ift. rådgivning og eventuel test.

De afsatte 516.000 kr. fra budget 2023 rettes til kompetenceudvikling af skolerne gennem fx temadage og understøttende materialer rettet mod pædagogisk personale og forældre. Materialer og evt. optagelser formidles herfter via intra. Sigtet er at tilbyde flere muligheder for at identificere højt begavede, didaktisk indtænke gruppen i undervisningsplanlægningen og dermed øge den faglige og personlige trivsel hos målgruppen.

Fra skoleåret 24/25 afsætter PPR ressource svarende til 200.000 kr. årligt til afdækning for høj begavelse med en almindelig kendt intelligencetest samt vejledning til forældre. Dette tilbydes børn, hvor skolen vurderer det relevant fagligt eller pædagogisk. Det forventes at det årligt vil omfatte 100 børn.

Dertil afsættes årligt 200.000 kr. til skolernes specialundervisningsbudgettet (puljen til udvikling af pædagogisk praksis). Dette til skolernes arbejde med at udvikle praksis og understøtte elever med høj begavelse.

18. august 2024
Side 1 af 1

Forklæde

Højt begavede. Skolernes opgave, tiltag og erfaringer i Aarhus

Til: Børn og Unge-udvalget
Udvalgsmøde: d. 18. september 2024

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og
Sundhed
Aarhus Kommune

1. Baggrund

Punktet er dagsordensat med henblik på at orientere om og drøfte skolernes opgave, tiltag og erfaringer for højt begavede børn samt de indsatser, der er under udvikling og igangsætning.

MBU har siden februar 2023 iværksat tiltag for skolernes arbejde med højt begavede elever. Arbejdet har baggrund i to områder:

- implementering af redskab til screening for elever med tegn høj begavelse som del af kvalitetsprogram for folkeskolen fra skoleåret 2024/25
- PPR oplever efterspørgsel fra skoler til pædagogisk understøttelse af elever med høj begavelse

Rådmand Thomas Medom har ønsket opmærksomhed på, hvorledes der arbejdes med elevgruppen.

Siden 2023 er derfor iværksat pilotprojekt i samarbejde med tre skoler (Hårup/Elev, Risskov og Lystrup skoler). Projektet havde afsæt i skolernes efterspørgsel på understøttelse fra PPR. Endelig er praksis for PPRs opgave ift. kognitive vurderinger og pædagogisk understøttelse af elever som screenes som højt begavende under udarbejdelse.

2. Forberedelse til mødet

Udvalgsmedlemmerne kan forberede sig til punktet ved at orientere sig i oplægget. Derudover er der samlet overblik over materiale vedr. højt begavede på AarhusIntra: [Hojtbegavede børn - AarhusIntra \(aarhuskommune.dk\)](https://aarhusintra.aarhuskommune.dk/Hojtbegavede-born)

3. På mødet

På mødes holdes oplæg om indsatsens elementer og pædagogiske afsæt samt perspektiver på nye tiltag. Derefter drøftes indsatsen i plenum:

- Hvilke perspektiver ser I, ifm. skolernes skærpede fokus på højt begavede elever?
- Hvad hæfter I jer ved, som kan bidrage til højt begavede elevers trivsel og læring?

Bilag

Powerpoint til oplæg

PPR Administration og Strategi

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 39 64

Sagsbehandler:
Christina Voigt

Højtbegavede elever

Lovgivning og initiativer

Udvalgsmøde den 18. september 2024

Dagsorden

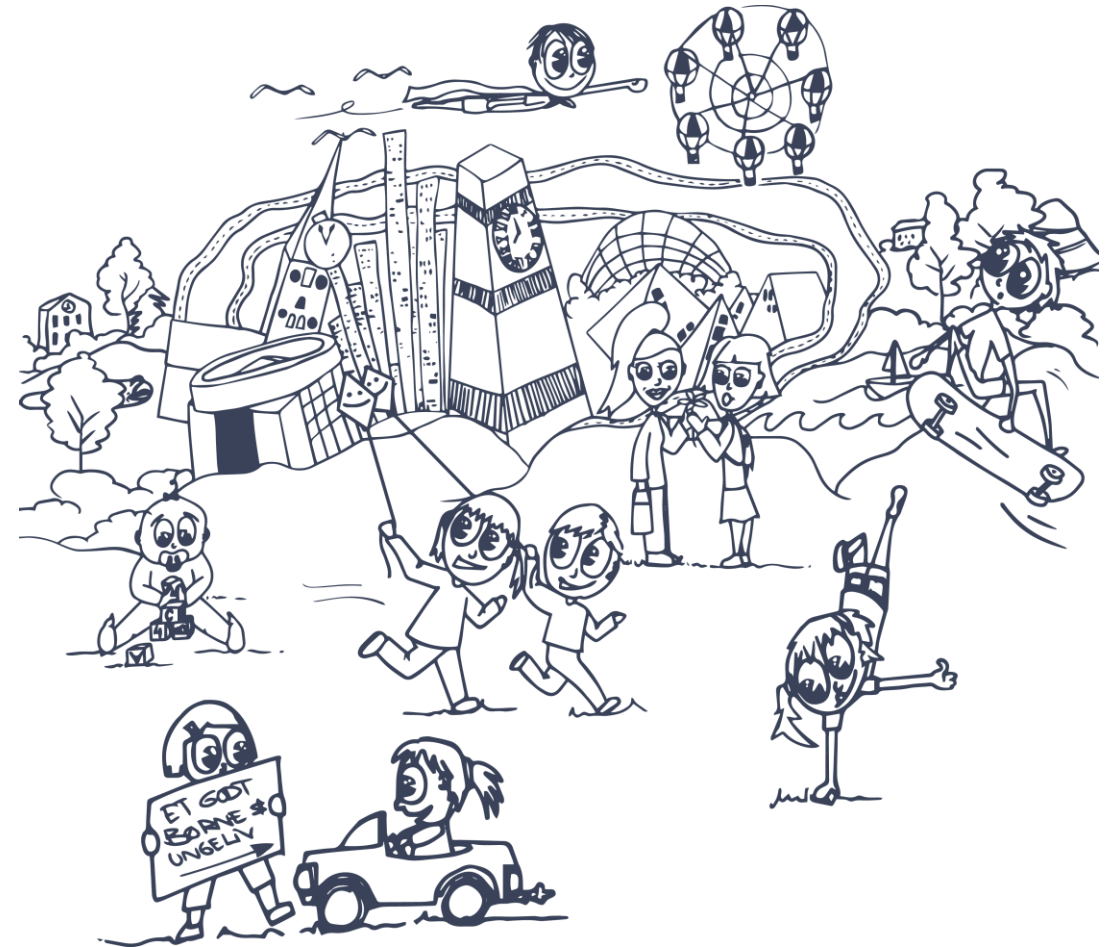
- Pædagogisk afsæt for arbejde på skolerne i Aarhus jf. Børn & Unge politik og Bredere Børnefællesskaber
- Typiske kendetegn ved høj begavelse og typiske udfordringer
- Skolernes opgave ift. højt begavede elever og screeningsværktøj
- Erfaringer fra skoler i Aarhus Kommune
- Kompetenceudvikling af pædagogisk personale
- Drøftelse: Perspektiver på højt begavede elevers trivsel og læring

Pædagogisk afsæt

- Børn og Ungepolitik
- Brede Børnefællesskaber
- Skolernes initiativer til at arbejde med målgruppen
- Erfaringer opsamlet siden efterår 2022

Typiske kendetegn på høj begavelse

- Fanger tingene hurtigt
- Er gode til at tænke logisk, strategisk, ræsonnere og reflektere
- Er ivrigt observerende og ekstremt nysgerrige
- Har en bred og dyb viden
- Er gode til at konstruere og forstille sig ting
- Er perfektionistiske med høje krav til sig selv
- Har god hukommelse
- Har et stort ordforråd
- Har en original sans for humor
- Er sensitive på både krop og sjæl – empatiske
- Går op i fairness og retfærdighed
- Er finurlige på deres helt egen måde

Typiske udfordringer

- Mangler udfordringer i skolen – begynder hurtigt at kede sig
- Nægter at udføre rutinemæssige og gentagne opgaver
- Kan skjule deres begavelse for at blive accepteret af deres jævnaldrende
- Har problemer med sociale relationer – kan isolere sig
- Sætter sig op mod autoriteter
- Bliver nemt deprimerede, føle angst og fortvivelse
- Har problemer med at acceptere kritik
- Har en udpræget konkurrencementalitet også ift. sig selv
- Har en lav frustrationstærskel
- Asynkron udvikling

Skolernes opgave

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan. Det gælder også elever med høj begavelse
- Elever i 1. klasse, som skolens leder formoder har høj begavelse, skal tilbydes en screening for tegn på høj begavelse
- Screeningen giver skolen indblik i en række kendetegn for eleven, som kan være væsentlige at inddrage i arbejdet med elevens udvikling og læring
- Skolen tilrettelægger og igangsætter undervisningstilbud til eleven ud fra resultatet af screeningen og samarbejdet med elev og elevens forældre
- Skolen kan tilbyde eleven en test med en anerkendt intelligenstagstest, hvis det vurderes nødvendigt

Screeningsværktøjet

- Tre tjeklister

- Eksempel på spørgsmål til forældre

- [Link](#) til redskabet

1. Oplever du, at dit barn lærer meget hurtigt?

- Har du eksempler på noget, som dit barn har lært hurtigt, eller som dit barn har kunne tidligere end forventet ift. barnets alder?
- Lærte dit barn fx klokken, at læse, eller andet fagligt i en tidlig alder?

Spørgsmålet har sammenhæng til spørgsmål 1 og 4 i tjeklisten til pædagogisk personale.

2. Oplever du, at dit barn har en særdeles stor, bred og dyb viden?

- Har du eksempler på, at dit barn har stor viden om mange forskellige ting eller specifikke ting i detaljer?
- Hvordan oplever du, at dit barn, har det med at lære nye ting?

Spørgsmålet har sammenhæng til spørgsmål 1 og 7 i tjeklisten til pædagogisk personale.

3. Oplever du, at dit barn har en særdeles god hukommelse?

- Har du eksempler på, at dit barn fx kan huske personer, som han/hun har mødt for mange år siden eller oplevelser, som er sket for mange år siden?
- Har du eksempler på, at dit barn kan huske usædvanlige ting ift. sin alder?

Spørgsmålet har sammenhæng til spørgsmål 8 i tjeklisten til pædagogisk personale.

Erfaringer fra skoler i Aarhus Kommune

- Erfaringer fra Risskov, Lystrup og Hårup/Elev skoler
- Lærerne tager godt imod viden på området
- Viden om højtbegavede elever hos lærere har medført ændringer i sproget omkring de højt begavede til en mere positiv retorik
- Didaktiske afprøvninger i klassen, hvor der opleves forbedring i trivsel
- Lystrup Skole har afsat tid til en vejleder, som vejleder i identifikation og screening
- Pilotforsøg med grupper af børn
- Risskov skole afprøver egentligt undervisningsforløb med to ugentlige lektioner på 2. årgang (nuværende 3. årgang) med fokus på projektarbejde og indlagte samarbejdsøvelser
- Der er ambitioner om afprøvninger i indskoling og mellemtrin

Kompetenceudvikling af pædagogisk personale

- Kursusforløb målrettet lærere og pædagoger i Aarhus i foråret 2025
  - Generel viden om højt begavede
  - Undervisning af højt begavede i lyset af Brede Børnefællesskaber
  - Konkrete eksempler på undervisning
  - Praksiserfaringer fra lokale skoler
- Mulighed for at tilmelde sig kurser arrangeret af STUK og VIA

Drøftelse

- Hvilke perspektiver ser I, ifm. skolernes skærpede fokus på højtbegavede elever?
- Hvad hæfter I jer ved, som kan bidrage til højt begavede elevers trivsel og læring?

**Punkt 3: Godkendelse af byrådsindstilling vedr. svar på
Børne- og ungeudvalgets forslag om frit tilgængelige
menstruationsprodukter til unge (HBL)**

Tid: 15 min. Deltagere: Emilie Schou Nielsen og Lasse Hønge Flarup

30. august 2024
Side 1 af 2

Beslutningsmemo

Emne **Frit tilgængelige menstruationsprodukter til unge**
Til Rådmanden i Børn og Unge

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har sat dette punkt på dagsordenen med henblik på, at rådmanden godkender fremsendelse af byrådsindstilling vedrørende svar på forslag fra Børne- og ungebyrådet om frit tilgængelige menstruationsprodukter på grundskoler, ungdomsklubber og ungdomsuddannelser. Forslaget blev behandlet på byrådsmødet den 4. juni 2024 og fremsendt til Magistratsafdelingen for Børn og Unge med henblik på udarbejdelse af en indstilling.

Se vedlagte bilag: Indstilling til byrådet samt forslaget fra Børne- og ungebyrådet.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles:

At 1) rådmanden godkender, at byrådsindstillingen fremsendes til byrådet via Magistraten

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Børne- og ungebyrådets forslag vil gøre det lettere for unge at have deres menstruation, og det skal være med til at skabe ligestilling og aftabuisere emnet. De frit tilgængelige menstruationsprodukter skal kunne bruges i nødsituationer og gøre det mere trygt for de unge at færdes på skolen, når de har menstruation.

4. Økonomiske konsekvenser

Indstillingen medfører ingen økonomiske konsekvenser, medmindre der ønskes et større setup på grundskoler, ungdomsklubber og ungdomsuddannelser. Økonomiske omkostninger forbundet med et større setup er svære at estimere.

5. Videre proces og kommunikation

Indstillingen fremsendes til behandling i byrådet i 4. kvartal af 2024.

BØRN OG UNGE

Pædagogik, Organisation og sundhed
Aarhus Kommune

Sundhed, Fællesfunktionen

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 62 50 26

Sagsbehandler:
Emilie Schou Nielsen
Elise Haubjerg Winther

30. august 2024
Side 2 af 2

Bilag:

- Bilag 1: Byrådsindstilling – Svar på forslag fra Børne- og ungebyrådet om frit tilgængelige bind og tamponer for unge
- Bilag 2: Forslag fra Børne- og ungebyrådet om frit tilgængelige bind og tamponer til unge

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Børn og Unge
Dato 4. september 2024

Svar på forslag fra Børne- og ungebyrådet om frit tilgængelige bind og tamponer for unge

1. Resumé

Børne- og ungebyrådet foreslår, at bind og tamponer skal være frit tilgængelige på toiletter på grundskoler, ungdomsklubber og ungdomsuddannelser. Det skal gøre det lettere for unge at have deres menstruation, og det skal være med til at skabe ligestilling og aftabuisere emnet. De frit tilgængelige menstruationsprodukter skal kun bruges i nødsituationer.

I juni 2024 blevet der gennemført en mini-høring af forslaget blandt folkeskoler i Aarhus Kommune. Mini-høringen viser, at langt de fleste folkeskoler allerede har menstruationsprodukter frit tilgængeligt for eleverne til brug i nødsituationer – på de fleste skoler er produkterne placeret på skolens kontor.

Hvis det ønskes at styrke området med frit tilgængelige menstruationsprodukter på grundskoler, ungdomsklubber og ungdomsuddannelser yderligere, kan partierne fremsende budgetforslag herom.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) byrådet tager den løsning for frit tilgængelige menstruationsprodukter, der allerede eksisterer på størstedelen af folkeskolerne i Aarhus Kommune, til efterretning.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Børne- og ungebyrådet har fremsendt et forslag til byrådet om frit tilgængelige bind og tamponer på grundskoler, ungdomsklubber og ungdomsuddannelser. Forslaget blev behandlet på byrådsmødet den 4. juni 2024 og fremsendt til Magistratsafdelingen for Børn og Unge med henblik på udarbejdelse af en indstilling.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Børne- og ungebyrådets forslag vil gøre det lettere for unge at have deres menstruation, og det skal være med til at skabe ligestilling og aftabuisere emnet. De frit tilgængelige menstruationsprodukter skal kunne bruges i nødsituationer og gøre det mere trygt for de unge at færdes på skolen, når de har menstruation.

5. Hvad, hvem og hvordan?

For at gøre det lettere for unge at have menstruation, når de går i skole, skal menstruationsprodukter være frit tilgængelige på folkeskoler i hele skolens åbningstid, og de skal derfor placeres et sted, som eleverne altid har adgang til.

Sundhed i Børn og Unge har gennemført en mini-høring bestående af et spørgeskema blandt kommunens folkeskoler for at få deres input til forslaget samt for at få viden om, hvordan praksis fungerer på folkeskolerne i dag. I alt har 31 folkeskoler besvaret det udsendte spørgeskema. Her fremgår det, at 29 af de 31 skoler har en eksisterende praksis, hvor menstruationsprodukter er tilgængelige for eleverne. På de fleste af disse skoler er produkterne placeret på skolens kontor. Høringen har desuden vist, at størstedelen af folkeskolerne hvert år modtager en kasse med menstruationsprodukter fra et menstruationsproduktfirma, som skolen udleverer produkter fra til eleverne ved behov.

Børne- og ungebyrådet foreslår, at menstruationsprodukterne skal være frit tilgængelige på skolens toiletter. Hvis dette skal realiseres, vil det kræve ressourcer til opfyldning. Derudover er der risiko for misbrug samt risiko for, at elever vil synes, at det er sjovt at lege med produkterne. Dette vil kunne nødvendiggøre yderligere behov for

rengøring og eventuelt øgede omkostninger for Aarhus Ejendomme, Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø.

Alternativt kan menstruationsprodukterne placeres i klasselokalerne. Dette vil gøre produkterne umiddelbart tilgængelige for eleverne samt mindske risikoen for misbrug. Hvis de placeres i klasselokalet, skal der være en opmærksomhed på adgangen til klasselokalet i frikvartererne.

Et andet alternativ er at placere menstruationsprodukterne på skolens kontor. Dette er praksis på mange skoler i dag, og det vil mindske ressourcerne til opfyldning og risikoen for misbrug. På den måde er produkterne dog ikke lige så let tilgængelige, som hvis de er placeret i klasselokalet eller på toilettet.

Børn og Unge anbefaler, at produkterne holdes samlet ét sted på folkeskolerne. Både for at undgå misbrug og for at nedbringe ressourcer til indkøb, håndtering og opfyldning af produkterne. Den enkelte skole kan selv beslutte, hvordan de organiserer tilgængeligheden af produkterne. Børn og Unge anbefaler, at eleverne skal kunne få fat i produkterne uden nødvendigvis at skulle spørge en voksen. Produkterne kan f.eks. ligge i en kurv på kontoret, som eleverne selv kan komme til. Den enkelte skole kan eventuelt inddrage Elevrådet i beslutningen om placeringen af produkterne.

Børn og Unge vil opfordre folkeskoler, der ikke har et eksisterende setup med frit tilgængelige menstruationsprodukter, til at lave et setup. De kan evt. lade sig inspirere af skoler med eksisterende setup.

Udover frit tilgængelige menstruationsprodukter, bør der på skolerne være fokus på det naturlige ved menstruation. Dette kan ske i et samarbejde mellem lærer og sundhedsplejerske, og det skal være med til at aftabuisere emnet.

I Børne- og ungebyrådets forslag ligger det også, at menstruationsprodukter skal være frit tilgængelige i ungdomsklubber og på ungdomsuddannelser.

I forhold til ungdomsklubberne vil det kunne afprøves på samme måde som på folkeskolerne – at menstruationsprodukter er til rådighed ét sted i klubben, som de unge har adgang til i hele klubbens åbningstid. Øvrige afdelinger i Børn og Unge skal inddrages yderligere, hvis der skal laves beregninger på omkostningerne ved at tilbyde menstruationsprodukter i alle ungdomsklubber.

Sundhed og Omsorg oplyser, at de samarbejder med 19 ungdomsuddannelser og FGU i Aarhus Kommune, som skal inddrages ved en eventuel afprøvning af forslaget på ungdomsuddannelser og FGU.

6. Hvilke ressourcer kræves?

Hvis Byrådet ønsker at styrke området med frit tilgængelige menstruationsprodukter på grundskoler, ungdomsklubber og ungdomsuddannelser yderligere, kan partierne fremsende budgetforslag herom.

Der er udregnet et estimat for omkostninger forbundet med implementering af forslaget på folkeskolerne. Såfremt menstruationsprodukterne placeres ét sted på den enkelte grundskole, og skolen selv skal indkøbe produkterne, vil det for en skole med 3 spor koste ca. 1000 kr. om året – såfremt de ikke har et eksisterende setup, hvor de modtager produkter, som størstedelen af folkeskolerne har. Dette er baseret på et estimat svarende til, at hver femte pige pr. spor pr. skole skal bruge ét menstruationsprodukt fra skolen pr. måned. Estimatet er bedste bud baseret på det gennemsnitlige antal piger pr. spor, samt gennemsnitlig alder for første menstruation.

Hvis alle menstruationsprodukter opbevares på skolens kontor, er der ikke yderligere omkostninger. Hvis produkterne skal fordeles på skolens toiletter eller klasselokaler, vil det kræve ressourcer til administrationstid til opfyldning.

7. Hvordan følges der op?

Som opfølgning kan der udarbejdes en mini-høring svarende til den netop gennemførte for at følge op på, hvordan tilbuddet om frit tilgængelige menstruationsprodukter fungerer i praksis ude på grundskolerne.

Thomas Medom

/

Tanja Nyborg

Bilag

Bilag 1: Forslag fra Børne- og ungebyrådet om frit tilgængelige bind og tamponer til unge

Tidligere beslutninger

Beslutningsforslag vedr. forslag fra Børne- og ungebyrådet om frit tilgængelige bind og tamponer til unge, Byrådsmødet d. 04.04.2024, punkt 17

Pædagogik, Organisation og Sundhed

Antal tegn: 7200

Sagsbehandler:

Emilie Schou Nielsen, tlf.: 41 62 50 26

Elise Haubjerg Winther, tlf.: 51 57 51 18

Frit tilgængelige bind og tamponer for unge

At få sin menstruation er en helt naturligt ting, men for mange unge, er det alligevel forbundet med skam og tabuisering. Det vil vi i Børne- og ungebyrådet gerne gøre noget ved.

Fra starten af ens teenageår, og til man kommer langt op i voksenalderen skal halvdelen af befolkningen bruge bind og tamponer 4-7 dage om måneden. I de dage er et bind eller en tampon mindst lige så nødvendigt som et stykke toiletpapir. Vi mener, at det er uretfærdigt overfor piger og kvinder, at de skal føle sig pinligt berørt over at bløde. Vi tror på, at hvis vi får bind og tamponer ud på toiletterne, de steder hvor unge befinder sig, så vil det åbne op for gode snakke om menstruation, det vil skabe ligestilling, og det vil hjælpe piger og kvinder i nødsituationer. Vi mener, at Aarhus kommune bør være en foregangskommune på dette emne, og gøre en større indsats for at gøre det lettere at have sin menstruation. Der er allerede andre lande, skoler og kulturinstitutioner, der har gjort det, og Aarhus bør følge trop!¹

Børne- og ungebyrådet foreslår derfor, at

1. Der skal være gratis bind og tamponer til rådighed på toiletterne i kommunens grundskoler, ungdomsklubber og på ungdomsuddannelserne
  - a. Aarhus kommune skal etablere et samarbejde med privatskoler og ungdomsuddannelserne om forslaget
  - b. Forslaget kan gennemføres som en 2-årig prøveordning

Motivation af forslaget

Menstruation er uforudsigeligt, og dette kan betyde at man, især som ung, når ens menstruation er mere uregelmæssig, ender med at bløde igennem flere gange. Man kan jo godt forestille sig den uheldige situation, hvor man opdager eller får at vide, at man er blødt igennem, og man så skal hele vejen hen til kontoret på skolen efter et bind eller en tampon. Og så er det ikke engang

---

¹ <https://nyheder.tv2.dk/udland/2022-08-14-bind-og-tamponer-bliver-gratis-i-skotland>
<https://www.tv2east.dk/naestved/foerste-sted-i-danmark-bind-og-tamponer-bliver-gratis-til-koncerter>
<https://nyheder.tv2.dk/samfund/2023-12-08-skole-tilbyder-gratis-bind-og-tamponer>
<https://www.tvmidtvest.dk/kort-nyt/midjtjysk-hal-indfoerer-gratis-bind-og-tamponer>

sikkert, at de har et, og hvad gør man så med en hel skoledag foran sig? Ved at bind og tamponer kommer ud på toiletterne, sikrer vi os, at unge kan undgå disse situationer, i en tid hvor deres menstruation er mere uregelmæssig, og i stedet kan de føle sig trygge, da de ved, at der er et bind eller en tampon tilgængeligt, hvis der opstår en nødsituation.

Vi ved godt, at bind og tamponer er dyre, men vi mener, at kommunen godt kan finde billige løsninger på vores forslag. Vi har tænkt, at produkterne skal bruges til nøds-tilfælde, og det behøver derfor ikke at være de dyreste versioner på markedet. Med det in mente tror vi også, at man kan undgå, at nogen hamstrer bindene eller tamponerne. Bind kan i dette tilfælde sammenlignes med toiletpapir. I de fleste offentlige institutioner er toiletpapiret langt fra samme kvalitet, som det vi normalt har derhjemme. Det er også de færreste der hamstrer offentligt toiletpapir, da det er billigt, tyndt, og noget man kun bruger, fordi man ikke rigtig har andet. Udover det, handler en eventuel bekymring om hamstring af bindene og tamponerne også om, at man ikke har tillid til, at borgerne kan håndtere, at produkterne er gratis, og det synes vi er en ærgerlig mistillid at have. I Børne- og ungebyrådet har vi også haft diskussioner om hvordan nogle unge, måske vil lege med bindene eller tamponerne, og ødelægge dem. Vi tror, at der måske i starten efter indførsel af forslaget ville være sådanne problemer men, at det hurtigt vil blive kedeligt at gøre det. Vi foreslår desuden, at man kan gennemføre forslaget som en 2-årig prøveordning, hvor man herefter evaluerer indsatsen, og finder ud af om den har haft den ønskede effekt, og derfor bør fortsætte.

Ungdomsuddannelserne og privatskolerne er ikke kommunalt styret, og derfor er det et vigtigt led i forslaget, at Aarhus Kommune etablerer nogle samarbejder med dem om problemstillingen, så de gratis bind og tamponer, også kan komme ud på deres toiletter.

Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 11. september 2024

Punkt 5: Evt.